

Permakültür - tarımın sürdürülebilir tasarımı

Автор(и): Нора Иванова, Редактор Растителна Защита /РЗ/

Дата: 19.01.2014 Брой: 1/2014

Permakültür (İngilizce "permanent" ve "agriculture" kelimelerinden türetilmiştir) organik tarım için küresel eğilimler içinde zaten yerleşmiş bir kavramdır. Bu, geleneksel tarıma bir alternatif olarak, genel normlar ve Avrupa yasaları çerçevesinde **BİYO** üretimi için uygulanan sadece bir tarım türü değil, ekolojik ve biyolojik ilkeleri birleştiren kapsamlı bir **tarım kültürüdür**. Sürdürülebilir, doğal kaynakların uygun şekilde kullanılmasını sağlayan ve doğaya değer katan insan davranışını ifade eder; arazi için **sürdürülebilir tasarım** yöntemleri bütünüdür. Amacı, insan ihtiyaçlarını karşılayan ve insanları ve toprağı uyumlu bir şekilde birleştiren üretken sistemler yaratmaktır. Bitki ve hayvanların ekolojik süreçleri, besin döngüleri ve iklim faktörleri dikkate alınır. Sistemdeki elementler, etkileşimleriyle birlikte ele alınır; bir elementin ürünleri başka bir element için kaynak teşkil eder. Tipik bir permakültür sisteminde iş minimuma indirilir, atıklar kaynaklara dönüştürülür, üretkenlik ve verim artırılır ve çevre restore edilir. Permakültür ilkeleri her ortamda ve ölçekte uygulanabilir — kentsel yerleşim komplekslerinden kırsal evlere, küçük çiftliklerden büyük bölgelere kadar. Bu tarım türünün gelişimi,

doğal kaynakların korunması ve restorasyonu, kırsal alanların geliştirilmesi ve ekolojik tarım ile çevre dostu bir yaşam tarzıyla ilgili geleneklerin restore edilmesiyle ilişkilidir.

Kısacası tanım şöyle der: insan yerleşim yerlerini doğa yasalarına göre geliştirmek için tasarlama biçimi. İlk fikir eski-yeni - yaklaşık yüz yıllıktır. Bu hareketin kurucusu, doğal tarım için bir yöntem yaratarak pirinç yetiştiriciliğine yeni bir yaklaşım getirmeye çalışan Japon Masanobu Fukuoka olarak kabul edilir. Doğal tarım ne makine ne de kimyasal gerektirir ve minimal ayıklama ihtiyacı vardır. O zamana kadar pirinç tarlalarının verimini artırmak için su basılması gerektiği yönündeki geleneksel anlayışları altüst etti. Aynı sonuç malçlama ile elde edilir; bu sayede nem derinde tutulur ve aynı zamanda yabancı ot gelişimi en aza indirilir. Gelişiminin son aşaması 20. yüzyılın yetmişli yıllarına dayanır ve toprağın ve suyun zehirlenmesini, biyoçeşitliliğin azalmasını ve yüzeydeki verimli toprak tabakasının yok edilmesini gördükleri yıkıcı endüstriyel-tarımsal yöntemlere bir alternatif sunmaya karar veren Avustralyalı Bill Mollison ve David Holmgren'in adlarıyla ilişkilidir. Şu anda bu kültürün en parlak temsilcilerinden ve savunucularından biri, bir tarım devrimcisi olarak kabul edilen Avusturyalı Sepp Holzer'dir. Çiftliği, "Krameterhof" Avusturya Alpleri'nde Salzburg'un üzerinde 1100-1400 m rakımda yer alan ve 45 hektarlık bir alanı kapsayan, Avrupa'daki en büyük işleyen permakültür çiftliği olarak kabul edilir. Holzer'in permakültürü peyzaj tasarımı (teraslar inşa etmek, yükseltilmiş düz ve yükseltilmiş tepelik yataklar, su bahçeleri, göller, kompostörler, mikroklimatik bölgeler oluşturmak), agro-ormancılığı (tarımda ağaç ve çalıları kullanmak), bir balık çiftliğini, su bitkileri ve hayvanlarının yetiştiriciliğini, meyve yetiştiriciliğini, dağ meralarını ve alp bitkileri ve otlarının yetiştiriciliğini içerir. Permakültür tasarımı her zaman 3 temel değere veya "Permakültür Etiği"ne dayanır.

1. **Dünya'ya Özen** - Tüm canlı sistemlere özen gösterme.
2. **İnsanlara Özen** - İnsan varlığı için gerekli tüm kaynaklara erişimi sağlama.
3. **Nüfus ve Tüketimi Sınırla** - Kendi ihtiyaçlarımızı yöneterek, yukarıdaki ilke ve değerler üzerinde çalışmak için kaynakları tahsis edebiliriz.

Bu değerler, herhangi bir arazi parçasını oluştururken ve sürdürürken her zaman izlenen birkaç temel ilke ile desteklenir. **Çeşitlilik** öncüdür, çünkü her sistemin (çiftlik, bahçe) unsurları her zaman birlikte, izole edilmeden ele alınır. Her bir element mümkün olduğunca çok işlevi sağlamak üzere seçilir. Bulgaristan dahil olmak üzere dünyanın birçok bahçıvanı tarafından bilinen üçlü mısır, fasulye ve balkabağıdır. Bu üçlü bir birlik (guild) olarak tanımlanır çünkü bu bitkilerin her biri diğer ikisine yardım eder ve onları destekler. Mısır sapları, etrafına sarılan fasulyeler için destek görevi görür. Fasulyeler ise havadan azotu çeker ve fasulyelerin köklerinde gelişen simbiyotik bir bakteri aracılığıyla bitkilerin kullanabileceği bir forma dönüştürür. Bu azot bağlayıcı bakteri mısırın köklerinden salınan özel şekerlerle beslenir. Balkabağı ise geniş yapraklarıyla zemini yoğun bir şekilde örten, böylece yabancı ot büyümesini engelleyen, aynı zamanda toprağı nemli ve serin tutan canlı bir malç oluşturur. Üç kız kardeş birlikte, ayrı ayrı ekildiklerinden daha fazla yiyecek üretir ve daha az su ve gübreleme gerektirir.

Ardışık ekim yıllık bitkileri çok yıllık bitkilerle değiştirerek veya bunları birleştirerek toprak tabakasının kalitesini sağlar.

Çok katmanlı bahçe tasarımı (örneğin pergola, orman bahçesi, sarmaşıklar, yer örtücü bitkiler) (katmanlama - birini diğerinin üzerine düzenleme).

Ekim stratejisi: - 1. yerel türler, 2. kanıtlanmış egzotik, 3. bilinmeyen egzotik - dikkatlice ve çok gözlemle.

Kenar etkisi. Ekotanlar bir sistemdeki en çeşitli ve verimli bölgelerdir. İki sistem aralarındaki sınır bölgesinde üçüncü bir sisteme dönüşür ve bu üçüncü sistem ilk ikisinden daha çeşitlidir, örneğin bir gölün, ormanın, çayırların kenarları.

Doğa ile çalışma. Doğal döngüleri desteklemek yüksek verim ve daha az işgücü sağlar.

Bulgaristan'da Permakültür

Permakültürün pratik yöntemleri ve ilkeleri Bulgar çiftçisi için yeni değildir, çünkü ülkemizin bahçecilikte zengin gelenekleri vardır. Permakültür tasarımının açıklanan örneklerinin çok büyük bir kısmı uygulanmaktadır, ancak büyük ölçekli çiftlikler inşa etme stratejileri olarak değil, daha çok özel, münferit vakalar olarak. Şu anda ülkemizde bu tür girişimler sadece iki yerde mevcuttur: Şipka kasabasında, fiziksel olarak iki ayrı hanehalkı uzun vadeli kültür ilkelerine göre organize edilmiştir (**permaculture**), ve Sinemorets köyünde, Dimitar Ruskov'un Strandzha Tabiat Parkı topraklarında permakültür ilkelerini başarıyla uygulayan bir örnek olduğu yer: doğayla uyumlu tarım.

Permaship, Şipka kasabasında bulunan ve çevre dostu arazi yetiştiriciliğinin yanı sıra permakültür kursları ve bitki satışları düzenleyen birkaç genç insanın girişimidir. Şimdiye kadar birkaç proje yaratmayı başardılar - Orman Bahçesi, solucan çiftliği, güneş fırınları, tavuk traktörü, ekim birlikleri ve daha fazlası... ve devam ediyorlar!

Sinemorets'te, Dimitar Ruskov permakültür ilkelerine dayalı bir model bahçe hayalini planlamış ve gerçekleştirmiştir. Çiftliğinin tasarımı, bitkilerin ihtiyaçlarına göre düşünülmüş ve değiştirilmiş olup, sadece tür çeşitliliğini değil, aynı zamanda belirlenen alanda kendi kendine yeten bir tarım sistemi oluşturmayı da hedeflemektedir. İlk bakışta, bahçe terkedilmiş anlamında vahşi ve belirgin bir kaotik düzenlemeyle görünür, ancak bu sadece gözleriniz tek bir yabani ot olmadan düzenli bir şekilde sıralanmış kolza veya ayçiçeği tarlalarını tanımaya alışkınsa böyledir.

Kompost, evin hemen önüne yerleştirilmiş ve günlük olarak zenginleştirilen merkezi bir yer tutar. Küçük bir ada gibi yapılmıştır, bahçe çiçekleri, biberler, marullar, Malabar ıspanağı, fasulyeler ve otlar gibi çeşitli ürünlerle çevrilidir, böylece ortaya çıkan gübre öncelikle yerel olarak etki eder ve ardından diğer bahçe ekimleri için de kullanılır.

Ana bahçede Ruskov, domates, fasulye, patlıcan, soğan ve patatesler arasına çift katmanlı malçlama yapmıştır. Malç seçimi organiktir; alt katman kağıt, gazete ve karton, üst katman ise saman ve komposttur. Sadece iyi görünmekle kalmaz, aynı zamanda en fazla faydayı da sağlar. Toprak nemini korur, yabancı otlara karşı korur ve ayrışırken toprağa organik madde ekler.

Sinemorets'in mikroiklimi için de tipik olan incir ağaçları bu bahçede mevcuttur ve ağaç-bahçe sisteminde temel bir role sahiptir. Tüm bahçe bitkilerini çevrelerler, altlarındaki alan tekrar malçlanmış ve çeşitli diğer bahçe ürünleriyle kaplıdır. Böylece ağaçlar, ekimler ile komşu mülkler arasında doğal bir bariyer oluşturur.

Sahibi ayrıca, enerji verimli kerpiç evler inşa etmeyi planlıyor; bu evler tamamen ekolojik olacak ve çevredeki çevreyle uyum sağlayacak. Ana yapı malzemesinin (kil) özel özellikleri, ana duvarların yeterli kalınlığı ile binanın ısıtılması ve soğutulması için düşük enerji tüketimini belirler. Bu, iç mekan nemini koruma ve evin sıcaklığını kaybetmeden nefes alabilme koşullarında gerçekleşir. Zararlı küf, liken ve mantar oluşumunun ve yaşlanma sonucu ortaya çıkan diğer zararlı maddelerin önlenmesi sağlanır. Bu şekilde, konut sakinlerinde alerji olasılığı dışlanır. Malzemenin toleransı, bazı nitelikleri güçlendirmeye ve diğerlerini azaltmaya, aynı zamanda bunları birleştirmeye olanak tanır.